

Lohijokitiimi Ry
Jukka Viitala

Lapin ELY-keskus
Jouni Hiltunen
Luonnonvarakeskus
Jaakko Erkinaro

ESITYS TELEMETRIASEURANNASTA KEMIJOELLA

Lohijokitiimi ry on vuodesta 2009 lähtien toteuttanut lohien ylisiirtoja Kemijokisuusta Kemi- ja Ounasjoen vapaana virtaaville jokiosuuksille. Siirrot on toteutettu Isohaaran voimalaitokselta sekä Kemijokisuun merialueelta pyydetyllä lohella.

Vuonna 2018 saatiin myös näyttöä toiminnan tuloksellisuudesta, kun Taivalkosken voimalaitoksen alapuoliselta vesialueella toteutetussa tautitarkkailupyynnissä saaliskaloista 17.5 % muodostui villedistä (rasvaevällisiä) lohista.

Kuitenkin käydyissä keskusteluissa kyseisten kalojen alkuperästä esitetään mahdollisuutta, jossa saliskalat olisivatkin alkuperältään mm. Tornionjoen ek-sykkilohia?

Lohien luonnolliseen käyttäytymiseen liittyy niiden leimautuminen synnyin-jokeensa. Tutkimusten mukaan leimautumiseen liittyy kalojen sidonnaisuus tiettyihin jokiosuuksiin, jossa vaelluspoikaset ovat viettäneet smolttiutumisensa alkuvaiheen. Tämän vaiston oletetaan myös ohjaavan kutuvaelluksella jokeen hakeutunutta emokalaa sen hakeutuessa lisääntymisalueelleen.

Lohijokitiimi ry:n hallitus esittää Lapin Ely-keskukselle, että se käynnistää Isohaaran kalatiestä nousseiden villien ja viljeltyjen lohien telemetriaseurannan nousukaudella 2019.

Hankkeella selvitetään villien ja viljeltyjen kalojen mahdollisia käyttäytymiseroja Isohaaran kalatie – Taivalkoski välisellä jokiosuudella sekä villien siirrettyjen kalojen käyttäytymistä Ounasjoella, kun kalojen istutuskohde sijoitetaan esim. Rovaniemen kaupungin alueelle.

Mikäli villien ja viljeltyjen lohien käyttäytymisessä havaitaan selkeitä käyttäytymiseroja, ne selkeyttäisivät näkemyksiämme kalateiden toiminnasta ja avaisivat mahdollisuuden tulevaisuudessa Ounasjoelle kaavailtujen ylisiirtojen kustannustehokkaaseen toteutukseen.

Lisäksi yhdistyksen hallitus esittää myös Savukosken alueelle toteutettavaksi telemetriaseurantaa. Seurannan tavoitteena on selvittää kyseisen vesialueen lohen kutu- ja poikastuotantoalueet.

Saatua tutkimustietoa tultaisiin hyödyntämään arvioitaessa mm. ylisiirtojen kustannustehokuutta ja poikastuotantoapotentiaalia sekä tulevien vuosien sähkökalastussuunnitelmien laadinnassa.

Lisäksi hallituksemme esittää kalatalousviranomaiselle, että se osoittaisi Loukiseen Kittilän kultakaivokselta johdettavien kaivosvesien vaikutusten seurantaan riittävät resurssit.

TIEDOKSI: Yhdistys toimisi mielellään yhteistyössä ja voisi tarvittaessa toimia hankkeen hallinnollisena toimielimenä.

Keminmaassa 11.12.2018

Lohijokitiimi ry:n psta *Jyrki Kehus*
Puheenjohtaja

Jukka Viitala
Toiminnanohjaaja

Jakelu: Yhdistyksen jäsenyhteisöt
Maa- ja Metsätalousministeriö